

ΘΥΜΙΑΜΑ

«Θυμιάμά Σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς»

Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό • Ἀριθμ. φύλ. 71

16 Σεπτεμβρίου 2018

Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΗ

Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΑΣ

1. Καί τήν σημερινή Κυριακή, ἀδελφοί χριστιανοί, ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ ιδιαίτερα τόν τίμιο Σταυρό, γιατί ὀνομάζεται «Κυριακή μετά τήν Ὑψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ». Τήν ἑορτή αὐτή τήν ἑορτάσαμε χθές-προχθές. Καί ὁ λόγος μας σήμερα, λοιπόν, θά εἶναι πάλι γιά τόν Σταυρό τοῦ Κυρίου. – Στό προηγούμενο κήρυγμά μου σᾶς εἶπα ὅτι γιά τήν σωτηρία μας ἔπρεπε νά σταυρωθεῖ ὁ Χριστός. Τό ἔπρεπε λέγεται «δεῖ». Καί ὁ Χριστός εἶπε, «οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τόν Υἱό τοῦ Ἀνθρώπου» (βλ. Ἰω. 3,14). Ἐπρεπε, λοιπόν, νά σταυρωθεῖ ὁ Χριστός, γιατί διαφορετικά δέν θά σωζόμεθα. Αὐτό τό δόγμα, αὐτή ἡ ἀλήθεια, κηρύττει τήν τιμή στόν Τίμιο Σταυρό. Θά ἐξηγήσουμε ἄλλοτε, μέ περισσότερα λόγια σέ ἄλλο κήρυγμά μας, γιατί ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἔπρεπε νά σταυρωθεῖ, γιά νά σωθοῦμε ἐμεῖς. Εἶναι μεγάλη θεολογία αὐτό καί θέλει ιδιαίτερο λόγο.

2. Ἐδῶ θέλω νά πῶ μόνο γι' αὐτό τό θέμα ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι περίμεναν τόν Μεσσία ὡς ἓνα ἔνδοξο πολιτικό ἡγέτη, πού θά ἐξεγείρει τόν λαό ἐναντίον τῶν Ρωμαίων, δέν μπορούσαν νά δεχθοῦν τόν Ἰησοῦ, ἓνα κρεμασμένο στό ξύλο τοῦ σταυροῦ, γιά Μεσσία. Καί ὁμως ἔτσι, ὡς ἐσταυρωμένο, παρουσίαζε τόν Μεσσία ἢ Παλαιά Διαθήκη, πού ἦταν ἡ Βίβλος τῶν Ἰουδαίων. Πρῶτος ὁ Μωυσῆς εἶχε πει στούς Ἰουδαίους: «Ὁψεσθε τήν ζωὴν ὑμῶν κρεμαμένην ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν». Καί μάλιστα προέβλεψε τήν ἀπιστία τους καί τούς εἶπε ἀκόμη: «Καί οὐ μή πιστεύσητε τῇ ζωῇ ὑμῶν» (Δευτ. 28,66)! Ἀλλά καί ὁ Ἡσαΐας εἶχε παρουσιάσει τόν Μεσσία ὡς ἀμνό πορευόμενο γιά σφαγή καί εἶπε: «Ὡς πρόβατον ἐπί σφαγῆν ἤχθη, καί ὡς ἀμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν ἄφωνος» (Ἠσ. 53,7). Καί γιά τόν Ἱερεμία, πού ἡ ζωὴ του προτύπωνε τόν Μεσσία, εἶπαν οἱ ἐχθροί του νά τόν θανατώσουν μέ τό νά τοῦ βάλουν θανατικό ξύλο στό ψωμί του: «Δεῦτε ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τόν ἄρτον αὐτοῦ» (Ἱερ. 11,19). Καί ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός πού σταυρώθηκε εἶναι Θεός τό εἶχε πει ὁ Ἐσδρας. Εἶπε: «Εὐλογητός Κύριος ὁ ἐκπετάσας τάς χεῖρας αὐτοῦ (δηλαδή, πού σταυρώθηκε) καί σώσας τήν Ἱερουσαλήμ κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν». Καί ὅπως μᾶς εἶπε τό Εὐαγγέλιο τῆς προηγούμενης Κυριακῆς, ὅταν οἱ ὄφεις θανάτωναν τόν λαό, ὁ Μωυσῆς, μέ τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, κρέμασε ὄφι σέ ξύλο καί εἶπε γι' αὐτό τό σημεῖο: «Τοῦτο προσέχετε καί οὐ μή ἀποθάνητε» (Ἀριθμ. 21,8.9). Καί ὁ Δαβίδ πάλι, μιλώντας ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Μεσσία, εἶπε γιά τό πάθημά Του στόν Σταυρό: «Ὡρυξαν χεῖράς μου καί πόδας μου, καί διεμερίσαντο τά ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καί ἐπὶ τόν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον» (Ψαλμ. 21,17.19). Γι' αὐτό καί τελικά λέγει ὁ Χρυσόστομος στόν ἄπιστο Ἰουδαῖο: «Ἐδει (= ἔπρεπε) τόν Χριστόν σταυρωθῆναι, ὡ παράνομε καί ἀγνώμων Ἰουδαῖε, ὅτι ὁ νόμος καί οἱ προφῆται οὕτως ἐκήρυξαν, σώζεσθαι τήν ἀνθρωπότητα διὰ Χριστοῦ»!

3. Ἀλλά καί γιά τόν ἴδιο τόν τίμιο Σταυρό ὁ Θεός ἔδωσε σημεῖο καί τόν παρουσίασε ὡς σωτήριο: Ἐνῶ, ὅπως διαβάζουμε στό βιβλίο τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ, ὅλοι οἱ ἄνομοι καί μὴ ἀνήκοντες στόν Θεό θά ἐθανατώνοντο, ὁμως τά τέκνα τοῦ Θεοῦ, τά ἔχοντα στά μέτωπά τους τό σημεῖο ΤΑΒ, δηλαδή, τόν Σταυρό, θά ἐσώζοντο ἀπό τήν καταδίκη καί τήν καταστροφή (βλ. Ἰεζ 9,4.6). Ὁ Σταυρός εἶναι τό σημεῖο, πού ἔδωσε ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός στήν ἀνθρωπότητα γιά νά πιστέψουν. Θυμηθεῖτε, παρακαλῶ, ἐκείνη τήν σκηνή πού οἱ Φαρισαῖοι ζήτησαν ἀπό τόν Χριστό ἓνα σημεῖο γιά νά πιστέψουν. Καί ὁ Χριστός τούς εἶπε ὅτι ὡς τέτοιο σημεῖο θά τούς δοθεῖ τό σημεῖο τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ (Ματθ. 12,32). Ποιό εἶναι αὐτό; Οἱ Πατέρες ἐρμηνεύουν ὅτι εἶναι ὁ Σταυρός καί ὁ θάνατος καί ἡ ταφή καί ἡ ἀνάσταση τοῦ

Χριστού. Καί θυμηθείτε πάλι, χριστιανοί μου, τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ πού εἶπε στούς Ἰουδαίους: «Ὅταν ὑψώσετε (δηλαδή, ὅταν σταυρώσετε) τόν Υἱό τοῦ ἀνθρώπου, τότε θά γνωρίσετε ὅτι εἶμαι ὁ «ἐγώ εἰμι» (= ὁ Γιαχβέ Θεός). Δηλαδή, μέ τήν σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φάνηκε ἡ θεϊκή Του δύναμη. Πραγματικά, μετά τήν σταύρωση τοῦ Χριστοῦ ἔπαυσαν τά ἰουδαϊκά ἤθη καί τότε ξαπλώθηκε τό κήρυγμα στά πέρατα τῆς οἰκουμένης.

4. Χριστιανοί μου, πρέπει νά τιμᾶμε πάντοτε καί μέ βαθειά εὐλάβεια τόν Τίμιο Σταυρό, τοῦ ὁποίου τήν παγκόσμια Ὑψωση ἐορτάσαμε προχθές. Καί ὅταν λέγω νά τιμᾶμε τόν Τίμιο Σταυρό ἐννοῶ καί τόν σταυρωθέντα πάνω σ' αὐτόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν Ἐσταυρωμένο Χριστό. Ἀλλά πρέπει νά γνωρίζουμε γιατί σταυρώθηκε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, γιά νά τιμᾶμε τό πάθος Του. Ὅπως λέγει κάπου, σέ μία ὠραία του ὁμιλία στήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ὅταν σέ ρωτάει ὁ ἄπιστος Ἰουδαῖος, γιατί σταυρώθηκε ὁ Χριστός, ἐσύ νά τοῦ ἀπαντᾷς: «Γιά νά σταυρώσει τόν Διάβολο». Καί ὅταν σοῦ λέγει, γιατί κρεμάστηκε σέ ξύλο, ἐσύ νά τοῦ λές: «Γιά νά ἀνακαλέσει τήν ἁμαρτία πού ἔκαναν οἱ πρωτόπλαστοι στό ξύλο, στό δένδρο, ὅταν ἔφαγαν ἀπό τόν ἀπαγορευμένο καρπό». Καί ὅταν πάλι σέ ἐρωτᾷ, γιατί φόρεσε ἀκάνθινο στέφανο, ἐσύ νά τοῦ ἀπαντᾷς: «Γιά νά ἐκριζώσει τά ἀγκάθια καί τούς τριβόλους πού ἔφερε ἡ ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ. Ὅπως ὁ Χριστός γεννήθηκε ἀπό γυναίκα γιά νά ἀπαλείψει ἀπό τούς ἀνθρώπους τήν ἁμαρτία πού ἔφερε ἡ Εὐά, ἔτσι καί ἐδῶ. Τήν γῆ πού γεωργήθηκε μέ ἀγκάθια, ἀπό τήν ἀνυπακοή τῶν πρωτοπλάστων, ὁ Χριστός, πού φόρεσε ἀγκάθια στήν κεφαλή Του, ἔκανε, μέ τήν ὑπακοή Του, ἡμερωτέρα. Καί ἂν πάλι σέ ἐρωτᾷ ὁ Ἰουδαῖος, γιατί ὁ Χριστός ἦπε ὄξος καί χολή, νά τοῦ λές: «Γιά νά ἐξεμέσουμε ἡμεῖς τό θανατηφόρο δηλητήριο, πού ἤπιαμε μέ τήν ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ». Γιατί, ἡ χολή ἐκείνη τοῦ Χριστοῦ στό Σταυρό, «ἐμόν γέγονε γλύκισμα», λέγει ὁ Χρυσόστομος. «Καί τό ὄξος ἐκεῖνο ἐμόν γέγονεν ἴαμα»!

5. Ἀλλά ὁ Χριστός μᾶς εἶπε καί συγκεκριμένο τρόπο, πῶς νά τιμοῦμε τόν Σταυρό. Γιά ἐκεῖνον πού θέλει νά εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ὁ Χριστός εἶπε: (α) «Ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν» καί (β) «ἀράτω τόν Σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθήτω μοι» (Μάρκ. 8,35). Γιά τό τί σημαίνει τό πρῶτο, τό νά ἀπαρνηθοῦμε τόν ἑαυτό μας, ἄς τό μάθουμε ἀπό τό τί σημαίνει τό νά ἀπαρνηθοῦμε κάποιον. Σημαίνει ὅτι δέν τόν νοιαζόμαστε, δέν τόν λυπούμαστε, οὔτε τόν βοηθᾶμε καί ἄς παθαίνει τά χειρότερα. Ἔτσι, λοιπόν, καί τό νά ἀρνηθοῦμε τόν ἑαυτό μας σημαίνει νά μὴν νοιαζόμαστε γιά τόν ἑαυτό μας, ἀκόμη καί νά μὴν τόν λυπούμαστε, ὅταν πάσχει γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Σημαίνει ὅτι γιά τήν πίστη στόν Χριστό πρέπει νά παραδίδουμε τόν ἑαυτό μας σέ κινδύνους καί σέ ἀγῶνες καί νά τά ὑποφέρουμε πρόθυμα αὐτά, σάν νά συμβαίνουν ξένο πρόσωπο, πού τό ἔχουμε ἀπαρνηθεῖ. Καί τό δεύτερο πάλι, τό «ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ», σημαίνει τό ἴδιο. Δέν σημαίνει ἀπλῶς τό νά βαστάζουμε στό χέρι ἢ νά φέρουμε πάνω μας τόν Σταυρό, ἀλλά σημαίνει αὐτό πού λέγει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος: Σημαίνει ὅτι γιά τήν πίστη καί τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νά εἶμαστε παρατεταγμένοι σέ κινδύνους, νά εἶμαστε ἔτοιμοι γιά καθημερινό θάνατο καί γιά σφαγή, ὅπως τό εἶπε ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω» (MPG 50,825.52.837).

Εὐχομαι, ἀδελφοί μου, μέ τήν διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων νά νοήσουμε τήν θεολογία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, πού ἐορτάσαμε προχθές τήν παγκόσμια Ὑψωσή Του, καί μέ τήν Χάρη τοῦ Ἐσταυρωμένου Κυρίου μας νά ζοῦμε τήν θεολογία αὐτή μέ ἀσκητικό βίωμα καί μέ θυσιαστική προσφορά.

Μέ πολλές εὐχές,

† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας